

Adapted physical activity in practice

Konzultant APA

PHDR. KLÁRA DAŘOVÁ, PH.D.
KATEDRA ZTV A TVL
FTVS UK

DADOVA@FTVS.CUNI.CZ
DADOVA.KLARA@GMAIL.COM

2 2017 2386

Konzultant APA

- podpůrná služba v systému
- hrazen (zatím) projekty, ale i „osvíceným“ krajem
- legislativně zatím není zcela ošetřeno

- Snaží se pomoci školským zařízením a učitelům TV začlenit žáka se SVP do hodin TV, umožnit žákovi účast na výjezdech pořádaných v rámci školy a tím mu dopřát sportovní bohaté vyžití

Práce ve školách

- Realizace příslušné diagnostiky (měkké bariéry ve škole, emoční spokojenost s TV, dotazník životního stylu žáka, motorické schopnosti a dovednosti a další)
- Sestavení IVP nebo plánu pedagogické podpory do TV - dopracujeme, či pozměníme IVP/ PPP dle aktuálních potřeb tak, aby se žák mohl smysluplně zapojit do TV i dalších volnočasových aktivit pohybového charakteru
- Podpora žáka i pedagoga přímo ve výuce TV - ukázka modifikací PA, odborná asistence při školním plavání atd.
- Metodická podpora pedagogických pracovníků včetně asistentů pedagoga – materiály, odkazy, workshopy
- Podpora při školních sportovních akcích nebo školních výletech: ŠvP, lyžařský/cyklistický/vodácký výcvik, adaptační kurz apod.

Začátek spolupráce – poradenská schůzka

1. poradenská schůzka, rodiče NEBO zástupci školy
2. případná samostatná schůzka s druhým subjektem
3. poradenská schůzka se všemi zainteresovanými subjekty
  - třídní učitel; učitel TV; zástupce vedení školy, který je pověřen prací se žáky se SVP; v ideálním případě rodiče + ředitel + asistent pedagoga
  - BEZ dítěte
  - získat co nejvíc informací do IVP, diagnostické zprávy
  - získat: školní vzdělávací plán → škola ho podle legislativy musí zveřejňovat
  - tematický plán do TV relevantní pro tu danou třídu + případně zjistit, co má učitel se třídou v plánu dělat
  - informace o bariérovosti školy
  - od rodičů – vyplněný formulář od lékaře → s popisem indikací a kontraindikací k pohyb. aktivitám

Konzultant APA – pracovní náplň

1. Osvětový vzdělávací program:

- a) pÁPÁ hrátky: pro 1. – 3. třídu (60-90 min)
- b) Paralympijský školní den (cca 4 vyuč. hodiny)

2. Diagnostika motoriky – MABC-2, test hrubé motoriky, Eurofit, UNIFIT, GMFMT

3. Diagnostika vztahu k TV (škála spokojenosti s TV – PACES), diagnostika emocí - DEMOR

4. Diagnostika sociálního dopadu (determinantů životního stylu) – dis-HBSC

5. Diagnostika postojů (CAIPE, adjective checklist)

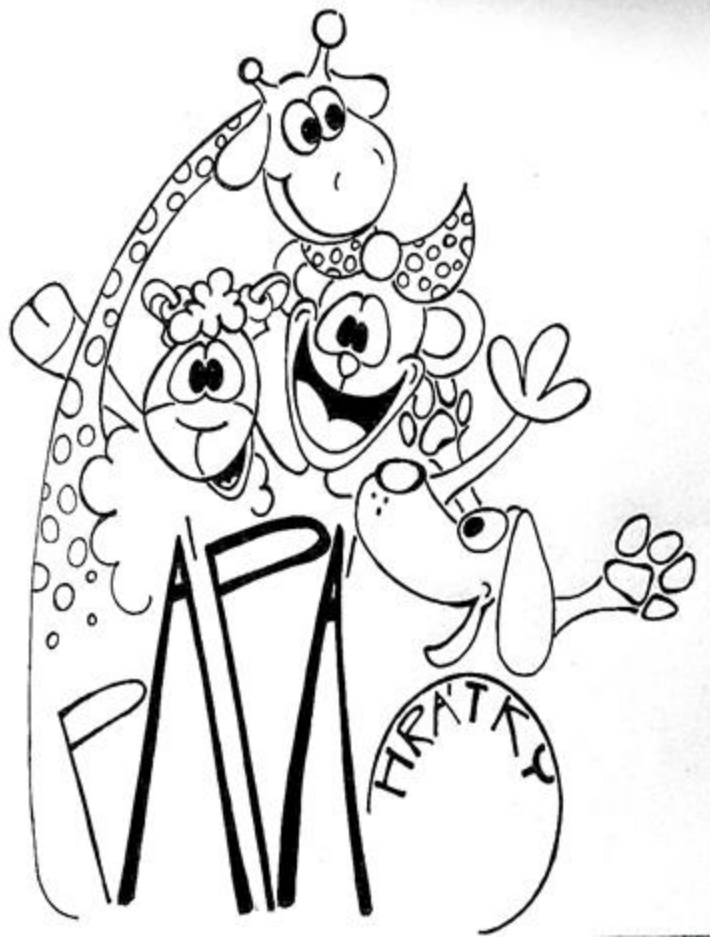
6. Seznámení se s ŠVP, tematickými plány pro TV, dopracování **IVP** o školní TV

7. Diagnostika reálné inkluze v TV (zapojení žáka v TV) – DIC-CIT

Konzultant APA – pracovní náplň

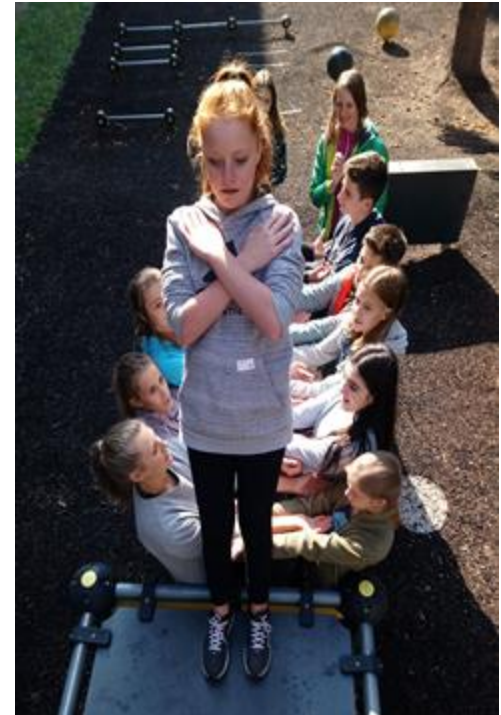
8. Vypracování **plánu materiální a personální podpory** při realizaci IVP, kurzů a aktivit mimo běžné vzdělávací prostory
9. **Edukace pedagogů** včetně poskytnutí metodických materiálů
10. Pedagogická **asistence a peer tutoring**
11. Předložení návrhů a poradenství v oblasti legislativy a podpůrných opatření pro TV
12. Podpora při **spolupráci rodina – škola – SPC**, vedení k samostatné spolupráci
13. Zprostředkování **zapojení dalších podpůrných osob** (např. kluby, DDM, studentů, dobrovolníků)
14. Zajištění průběžné evaluace realizovaného IVP

pAPA hrátky

Teambuilding

- „stmelení kolektivu“
- spolupráce, důvěra, prožitek
- důležitost každého člena týmu
- vzájemná podpora
- pedagog má možnost náhledu z venku - řešení krizových situací
- žáci společně zažijí netradiční situace, které podporují komunikaci a rozvíjí třídní vztahy
- žáci mají dokonce možnost překonat vlastní strach díky podpoře jejich spolužáků

Teambuilding

Motivační rámec - příběhy

- Vyšetřování odcizení náhrdelníku hraběnky von Vokovice
- Ztráta bedny s důležitými dokumenty a speciálními pomůckami do tělocviku a odměnami pro děti
- Madagaskar – zvířata uvězněná na ostrově
- Pevnost Boyard - za každý úkol, který zvládnou dostávají žáci číselný pin a po obědě se snaží otevřít truhlu s číselným zámekem

Teambuilding

Tipy - inkluzivní aktivity:

- Spolupráce dvojic či trojic – mobilita (jeden veze, druhý řeší úkol – zrcátka, zapamatování obrázku)
- Spolupráce dvojic – zrak (popis obrázku, kreslení obrázku, slepá stezka...)
- Spolupráce dvojic či týmů – sluch (neverbální komunikace – řazení, předání vzkazu...)

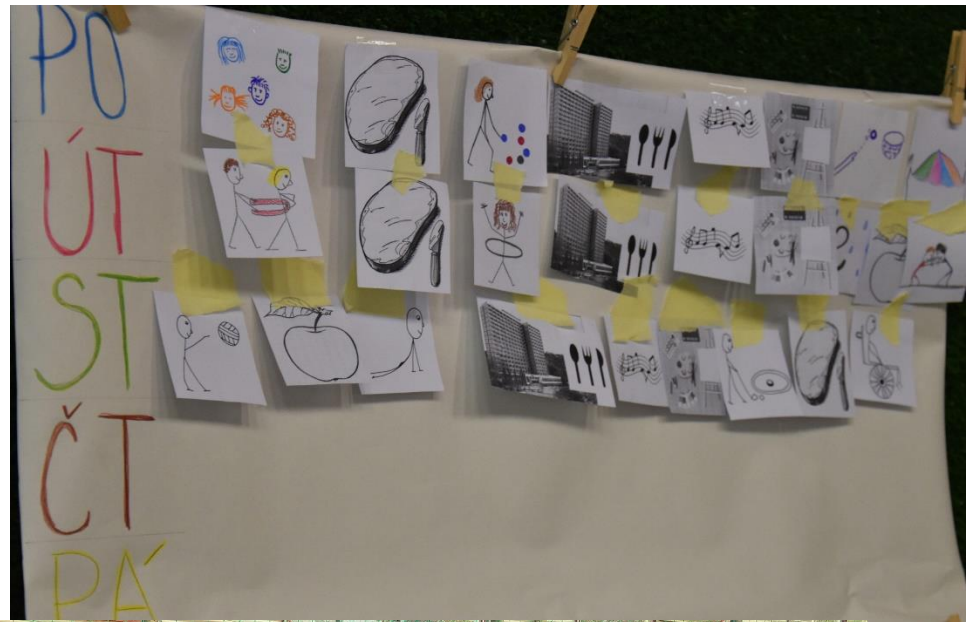
Tipy - kooperativní hry:

- Monstra / sousoší
- Slepý čtverec
- Sed v kruhu
- Pavučina

Příměstský sportovní tábor

- 5-denní
- 2 skupiny
- až 28 dětí
- 6-15 let
- 5 vedoucích
- 10 asistentů
- legenda 😊
- „družina“

Příklady dobré praxe

Konzultantka 1.A s třídou zrealizovala hodinu s využitím **netradičních pomůcek**.

Po týdnu se dozvěděla, že paní učitelka uspořádala společnou hodinu 1.A s bývalou třídní třídou 3.C a cviky se učili žáci vzájemně od sebe.

Další pedagogové byli seznámeni s nápady na aktivity verbálně.

Podpořená žákyně s progresivním onemocněním byla po operaci dolních končetin upoutána na vozík.

Po komunikaci se školou se podařilo zapůjčit pro tělesnou výchovu sportovní mechanický vozík.

Pomoc s nalezením volnočasových aktivit

- Eliška začala tancovat
- Verunku baví gymnastika
- Vašík už plave a hledáme další kroužek
- Barunka chodí na judo

Tipy pro přetížené, vyhořelé či bezradné pedagogy 😊

- Vyznačte si v tematickém plánu aktivity, které žák může a nemůže dělat.
- Nezapomeňte zohlednit kontraindikace, jenž by mohly nastat.
- Zapojte Vaši kreativitu.

Naplánujte si **hodinu jinak**, než jste zvyklí, např.:

- zadávejte úkoly graficky
- rozdělte žáky netradičně
- vytáhněte “zaprášenu” pomůcku z kabinetu.

- Zkuste využít netradičních pomůcek.
- Zapojte třídu do olympijského / paralympijského víceboje.
- Využijte mezipředmětové vztahy a projektovou výuku.
- Vyhlaste celoškolní výzvu – zvýšení PA s „výtěžkem“ / sbírkou pro jedince se SVP.
- Nacvičte na školní akademii choreografii se zapojením integrovaného žáka...

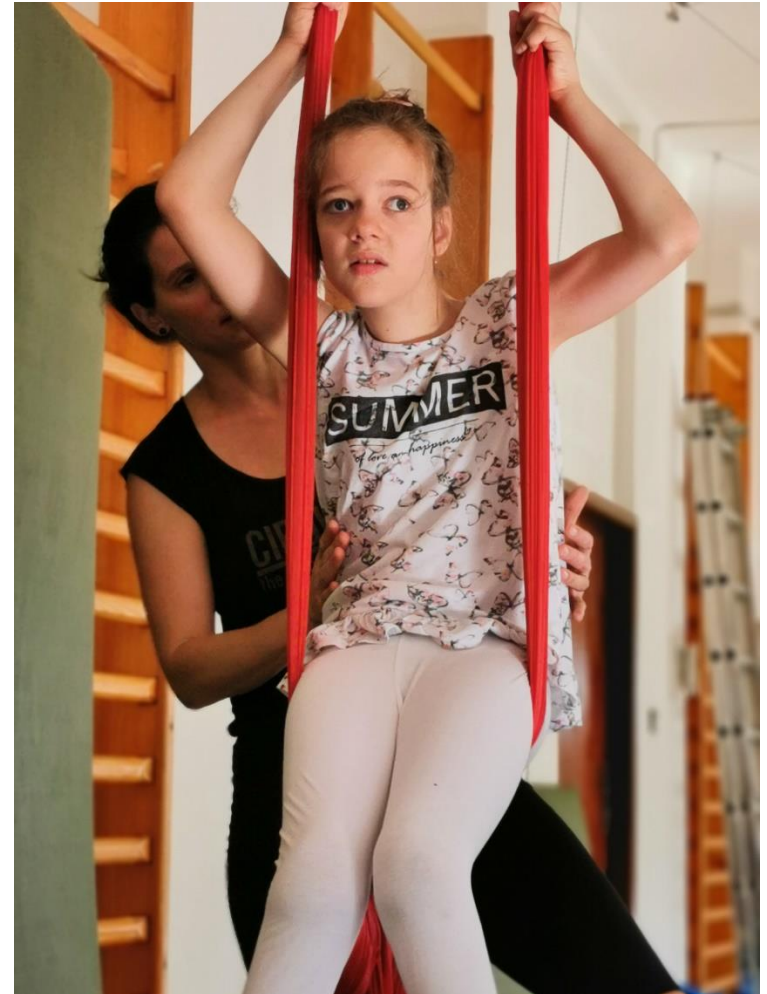
Kasuistika

- progresivní neuromuskulární onemocnění
- třída chlapce vždycky hezky podporovala a spolužáci mu fandili
- před projektem si moc sportovních aktivit neužil – z TV byl uvolněn
- seznámení s bocciou, kurlingem, na teambuildingu si užil spoustu aktivit
- účastnil se s třídou lyžařského výcviku, což také zažíval poprvé – maminka byla strašně vděčná (Bi-Ski)

Kasuistika

- žákyně s centrální spastickou triparézou, astigmatismem a vrozenou srdeční vadou
- minimalizovaný test motorických dovedností
- s ročním odstupem nelze konstatovat větší změnu
- ale dívka se více zapojuje do nových aktivit a vyzkoušela si nové motorické úkoly
- byla podporována opakovaným zapůjčováním pomůcek – např. zapůjčený nastavitelný koš umožnil vývoj cíleného hodu a zažití radosti ze zasažení cíle
- dobré třídní klima, žáci mezi sebe dívku přijímají a s ochotou, bez upozornění pedagogy ji pomáhají

Kasuistika

- Před zahájením spolupráce docházel žák na hodiny TV v plném rozsahu, avšak do společných aktivit se ho dařilo zapojit jen částečně a ne vždy byl výsledek úspěšný
- najít vhodné aktivity, které by žák mohl vykonávat v kooperaci s třídním kolektivem
- „měl rád příběhy, proto jsem tělovýchovný program vždycky do nějakého příběhu zasadila, před začátkem aktivity odvyprávěla krátký úvod, což ho motivovalo a byl do aktivity zapálený – někdy až tak, že se pak těžko přesměroval na další aktivitu“

Kasuistika

- škola v přírodě (poprvé v 7. třídě)
- kolektiv dívku moc nebral – v TV je nebavily aktivity, které zvládala, chtěly hrát hodně vybíjenou a posilovat
- asistentka na hodiny TV nedocházela
- cvičení společně se třídou dle možností i individuální program
- otázka vhodnosti inkluze (vyžadovali rodiče), nyní církevní praktická škola

Kasuistika

- Před projektem z TV uvolněn
- Na žádost rodičů škola zapojena do projektu
- Problém s rekonstrukcí tělocvičny
- Zdravotní problémy, operace očí
- Fungující peer tutoring
- Nyní soutěží v atletice v SCJU

Zkušenosti konzultantů z práce v projektu

- Znat kontraindikace!
- Neočekávat, že bude mít každý učitel o spolupráci zájem, ke každému si musíme umět najít cestu a snažit se ho motivovat k práci se žákem se SVP
- Nevykonávat práci za učitele (někteří si myslí, že si mohou jít sednout do kabinetu a vy odvedete hodinu TV za ně)!
- Vzdělat učitele TV v oblasti inkluzivní TV, aby poté byli schopni se žákem samostatně pracovat
- Zjistit podstatné informace o žákovi od všech zúčastněných - nejen zdravotní stav, ale také co na daného žáka platí (co ho motivuje k pohybu, co má rád, jak vychází se spolužáky a jak ho v kolektivu berou atp.)